

CE-markering voor waterleidingbuizen laat op zich wachten

Wanneer kunnen we de CE-markering op kunststof waterleidingbuizen verwachten? Deze vraag is op dit moment actueel bij waterleidingbedrijven en buizenfabrikanten. Om deze vraag te beantwoorden moet duidelijk zijn aan welke voorwaarden moet worden voldaan voordat een fabrikant de CE-markering kan aanbrengen op zijn waterleidingbuis. Vervolgens wordt geïnventariseerd welke voorwaarden reeds worden vervuld. Pas dan kan worden aangegeven wanneer de CE-markering op kunststof waterleidingbuizen komt.

Om CE-markering op waterleidingbuizen te kunnen aanbrengen is het noodzakelijk dat aan drie voorwaarden wordt voldaan: er moet een Europese richtlijn zijn die 'essentiële' eisen geeft voor waterleidingbuizen; de Europese commissie moet specificeren hoe deze eisen uitgewerkt moeten worden in Europese normen. Dit wordt gedaan door middel van een zg. 'mandaat'; en tenslotte moeten de Europese normen bindend zijn verklaard door de Europese Commissie en zijn gepubliceerd door de Europese normalisatie-organisatie CEN.

De richtlijn bouwproducten

Waterleidingbuizen vallen onder de Europese richtlijn Bouwproducten (CPD). Deze richtlijn is in 1992 in het Bouwbesluit opgenomen en sindsdien in Nederland van kracht. De richtlijn bouwproducten stelt eisen aan waterleidingbuizen op het gebied van hygiëne, gezondheid en milieu, gebruiksveiligheid en energiebesparing en warmtebehoud.

Deze eisen zijn in de richtlijn slechts zeer globaal beschreven. De eisen worden in detail uitgewerkt in het ontwerpmandaat 'Pipes, tanks and ancillaries in contact with water intended for human consumption'. Een mandaat is een opdracht van de Europese Commissie aan de Europese normalisatie-organisatie om normen te ontwikkelen. In het ontwerpmandaat geeft de Europese Commissie aan welke productkarakteristieken moeten worden beoordeeld voordat een CE-markering op de waterleidingbuis kan worden afgegeven. Voor waterleidingbuizen geeft het mandaat de volgende productkarakteristieken: weerstand tegen samendrukken, tegen in- en uitwendige druk en tegen longitudinale buigkracht, dimensie-toleran-

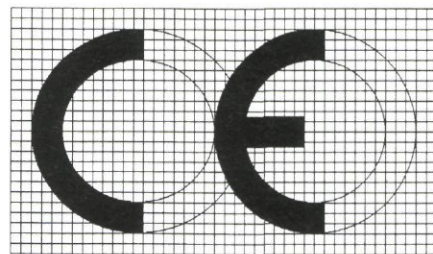
ties, weerstand tegen slagbelasting, geschiktheid voor contact met drinkwater, dichtheid, permeabiliteit, vrijkomen van gevaarlijke bestanddelen en maximale capaciteit voor toelaatbare vervorming.

Voor alle bovenstaande karakteristieken, met uitzondering van die van de geschiktheid voor contact met drinkwater, mag de fabrikant zelf verklaren of zijn buis voldoet aan deze eisen. Als dit het geval is brengt de fabrikant zelf de CE-markering aan op de buis.

In verband met risico's voor de volksgezondheid is voor het punt geschiktheid voor contact met drinkwater 'third party' certificatie noodzakelijk. Deze certificatie zal worden uitgevoerd op basis van een Europees toelatingssysteem. Dit toelatingssysteem is nog in ontwikkeling.

Europese normen

In Europese normen worden de productkarakteristieken uit het mandaat uitgewerkt in technische specificaties. Na te zijn goedgekeurd door de lidstaten wordt een Europese norm gepubliceerd door de Europese normalisatie-organisatie CEN. Een aantal normen voor kunststof waterleidingbuizen is al gepubliceerd; een aantal andere is in ontwikkeling. Een Europese commissie toetst na publicatie of de inhoud van de norm een goede uitwerking is van de productkarakteristie-

ken uit het mandaat. Als dit het geval is, wordt de norm door de commissie aanvaard als basis voor CE-markering. Men spreekt dan van een geharmoniseerd Europese norm. Op kunststof waterleidingbuizen kan CE-markering worden gezet op basis van geharmoniseerde Europese normen.

Europees toelatingssysteem

De meeste lidstaten van de Europese Unie hebben toelatingsregelingen voor producten in contact met drinkwater. Er zijn echter weinig overeenkomsten tussen de verschillende regelingen als het gaat om zaken als toxicologische beoordeling, beproevingsprocedures, conversie van beproevingsresultaten en toelatingscriteria. De verschillende toelatingsregelingen zijn een belangrijke oorzaak van handelsbarrières voor waterleidingbuizen.

Om tot een CE-markering inclusief de productkarakteristiek 'geschiktheid voor contact met drinkwater' te komen is het noodzakelijk dat de nationale regelingen in Europees verband worden vervangen door een Europees toelatingssysteem. Het probleem hierbij is dat de uitgangspunten van de toelatingsregelingen in de verschillende lidstaten nogal uiteenlopen. In de Noord-Europese landen zijn de regels strikter dan in de Zuid-Europese landen. De Noord-Europese landen willen vooral een zo hoog mogelijke graad van bescherming van het drinkwater. Voor de Zuid-Europese landen is het moeilijk die hoge standaard te bereiken.

Foto: ir. A. Merkelijn (IWACO).

Doorbraak

De ontwikkeling van een Europees toelatingssysteem is een moeizaam proces, maar onlangs is in het Europese overleg een doorbraak bereikt die van grote invloed kan zijn op de toekomstige keuring en certificatie van waterleidingbuizen in Europa. Na één jaar van studie hebben DG III 'Industrie' en DGXI 'milieu' van de Europese Commissie in april een gezamenlijk rapport gepubliceerd waarin vier invloedrijke lidstaten (Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk en Nederland) tot de conclusie komen dat men het haalbaar acht om te komen tot een Europees toelatingsschema voor materialen in contact met drinkwater. Tegelijkertijd wordt in dit rapport een voorstel gedaan voor een invulling in hoofdlijnen van het toekomstige Europese toelatingssysteem, het zogenoemde 'prototype toelatingssysteem (EAS)'. Dit is gebaseerd op een aantal uitgangspunten: Alle producten en materialen in contact met drinkwater moeten onder het EAS vallen. Wanneer verschillende materialen getest worden, moet een gelijke graad van bescherming van de gebruiker ten grondslag liggen aan de eisen waaraan de materialen moeten voldoen. Hoewel wordt verwacht dat de totstandkoming van het EAS nog vier tot vijf jaar op zich zal laten

wachten, moeten - zodra met het EAS wordt begonnen - alle veranderingen in nationale regelgevingen in overeenstemming met het EAS zijn. Het bestaande beschermingsniveau in de verschillende landen moet worden gehandhaafd. Certificatie moet plaatsvinden door een niet betrokken partij, bijvoorbeeld Kiwa.

Nog minimaal twee jaar

Uit bovenstaande blijkt dat het gereedkomen van het mandaat 'Pipes, tanks and ancillaries in contact with water intended for human consumption' bepalend is voor het tijdstip van invoering van de CE-markering voor kunststof waterleidingssystemen in Europa. Het ontwerpmandaat omhelst zowel mechanische alsook toxicologische beoordeling van de kunststof waterleidingbuis. Zolang het EAS nog niet ontwikkeld en ingevoerd is, zullen de nationale regelgevingen blijven bestaan. Gedurende deze tijd is een CE-markering inclusief de beoordeling van de geschiktheid van de buis voor contact met drinkwater niet van toepassing.

Er is een mogelijkheid dat het ontwerpmandaat in eerste instantie wordt uitgewerkt voor alleen de mechanische aspecten. De eisen met betrekking tot geschiktheid voor contact

met drinkwater kunnen dan op een later tijdstip worden ingevoerd. De ontwikkeling van het mandaat zonder eisen met betrekking tot geschiktheid voor contact met drinkwater zal minimaal nog één jaar in beslag nemen. Pas na de invoering van het mandaat wordt aan de tweede voorwaarde voor de CE-markering voldaan. Vervolgens kan dan ook aan de derde voorwaarde, het beschikbaar zijn van geharmoniseerde Europese normen, worden voldaan. Naar verwachting zal dit minimaal één jaar in beslag nemen.

Duidelijk is dat de CE-markering voor kunststof waterleidingbuizen eraan komt, maar dat het nog minimaal twee jaar zal duren voordat we de CE-markering daadwerkelijk tegenkomen op kunststof waterleidingbuizen. Indien moet worden gewacht op het mandaat inclusief de eisen voor geschiktheid voor drinkwater zal het nog zeker vijf jaar duren. Hoe het ook zij, de uiteindelijke beoordelingsprocedure voor de toelating van kunststof waterleidingbuizen in Nederland zal niet veel afwijken van de bestaande Kiwa-ATA beoordeling. Er moet nog heel wat water door de leidingen stromen.

Voor meer informatie: W. Berkel of W. van Ophem
(070) 414 46 13.